

PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA

Evropský den obětí trestných činů v datech

Obecné

- **22. února 1990** ve Velké Británii podepsána **Charta práv obětí** s cílem zvýšit mezinárodní povědomí **o pomoci a podpoře obětí**
- **Evropský den obětí trestných činů** slouží k připomenutí práv obětí
- postupný pozitivní vývoj v oblasti práv obětí -> angažování státu, přiznání širších **práv obětí a větší zájem o péči o oběti** -> následovalo přijetí **Zákona o obětech trestných činů (2013)**
- Probační a mediační služba na svých střediscích a poradnách pro oběti pomohla od poloviny roku 2013, kdy se vedou oficiální statistiky, do konce roku 2020 více než **45 tisícům obětem**
- v roce **2020** Probační a mediační služba spolupracovala s **4 306 oběti**
- od poloviny roku 2015 Probační a mediační služba pomohla téměř **200 obětem kybernetické kriminality**
- v 90 % případů jde o pomoc dospělému, v 5 % seniorovi, zbytek tvoří děti a mladiství
- 48 % obětí s Probační a mediační službou komunikuje telefonicky, 26 % prostřednictvím osobních konzultací, 10 % písemnou formou, 13 % obětí kombinuje telefonickou a písemnou formu, zbytek využívá jiné způsoby komunikace
- Probační a mediační služba v **83 %** případů spolupracuje s **přímou obětí trestné činnosti**, zbytek tvoří nepřímé oběti a pozůstalí

Poradny pro oběti trestných činů projektu „Proč zrovna já? II“

- poradny v rámci projektu rozšiřovaly běžnou činnost Probační a mediační služby
- projekt ukončen v červnu 2020, od července 2016 celkem podpořeno 4 470 osob, realizováno bylo 14 827 konzultací
- v současné době využíváme know-how získané v projektu pro další práci s oběti prostřednictvím poradců na našich střediscích
- ze dvou třetin přicházejí pro pomoc **ženy**
- cca 24 % jsou oběti majetkové kriminality
- cca 18 % se stalo obětí násilné trestné činnosti
- 39 % lidí si do poraden chodí **pro právní informace**, 36 % pro **psychosociální podporu**, 14 % s potřebou týkající se **náhrady škody a odškodnění**, zbytek další potřeby

Potřeby obětí

- potřeba bezpečí a jistoty
- potřeba psychosociální podpory
- potřeba informací a orientace v situaci
- potřeba spravedlnosti
- potřeba zadostiučinění
- potřeba přiměřené důvěry
- potřeba důstojného přístupu
- potřeby vůči pachateli

Jak pomáháme?

1. Poskytujeme podporu a pomoc **každému, kdo se cítí být obětí** (aniž by muselo být podáno trestní oznámení).
2. Pomáháme při vyrovnávání se s dopady trestného činu.
3. Informujeme o trestním řízení a právech obětí.
4. Podáváme základní právní informace (náhrada škody, peněžitá pomoc, zastupování zmocněncem).
5. Doprovázíme oběti na jednání u soudu, policie, na úřady...
6. **Poskytujeme psychosociální podporu.**
7. Nabízíme obětem (i pachatelům) restorativní programy, např. **mediaci** – dobrovolné mimosoudní jednání s pachatelem a obětí za účasti prostředníka.

Pomáháme hledat odpovědi na otázky:

- Jak a kde podat trestní oznámení?
- Jak získat informace o vyšetřování?
- Jak uplatnit náhradu škody?
- Jaké jsou možnosti mimosoudního řešení konfliktu?
- Kde a jak rychle sehnat právní informace o průběhu trestního řízení?
- Co dělat v situaci, kdy pachatel odmítá odpovědnost za trestný čin?
- Jak se vyrovnat s psychickou újmou, pocity bezmoci, deprese, strachu?
- Komu se můžu anonymně svěřit se svými obavami?
- Jak se domoci odškodnění?

Hlavní zjištění práce s oběťmi

- Pro oběti je nejdůležitější formou podpory **vyslechnutí**.
- **Oběť nikdy nezapomene na trestný čin.**
- Přestože oběť situaci nezpůsobila, musí investovat energii do nápravy následků.
- Pro oběti jsou zvláště citlivé okamžiky těsně po činu, po návratu z léčení, při návratu do práce či školy.
- Vhodnou pomocí lze předejít vzniku posttraumatické poruchy.
- Oběť je tou osobou, která nejlépe ví, co potřebuje a co jí pomáhá.